СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«МАРКУВАННЯ ТА ЕТИКЕТУВАННЯ СИРОВИНИ ТА ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Код і найменування спеціальності	G13 Харчові технології
Тип і назва освітньої програми	ОПП Харчові технології
Курс, семестр	Курс – 2, семестр – 3.
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год, практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет технологій тваринництва та продовольства, кафедра харчових технологій
Контактні дані розробника(ів)	*Викладач:* **КАЙНАШ Алла**, доцент кафедри харчових технологій, кандидат технічних наук, доцент *Контакти:* ауд. 502 (навчальний корпус 5К) : alla.kainash@pdau.edu.ua *Сторінка викладача:* https://www.pdaa.edu.ua/people/kaynash-alla-petrivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисциплін	Відсутні
Компетентності	*загальні:* ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. *спеціальні:* СК 2. Здатність планувати і виконувати наукові дослідження з урахуванням світових тенденцій науково-технічного розвитку
Програмні результати навчання	РН 1. Відшуковувати, систематизувати та аналізувати науково-технічну інформацію з різних джерел для вирішення професійних та наукових завдань у сфері харчових технологій.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
У процесі вивчення дисципліни формуються комунікативні навички, уміння працювати в команді, брати на себе відповідальність, навички тайм-менеджменту.	

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Надання здобувачам вищої освіти спеціальних теоретичних знань щодо маркування та етикетування сировини й харчових продуктів згідно вітчизняних та європейських стандартів; практичних навичок аналізу відповідності інформаційного забезпечення харчових продуктів.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет та зміст курсу «Маркування та етикетування сировини та харчових продуктів».
Тема 2. Законодавче регулювання правил маркування та етикетування сировини та харчових продуктів.
Тема 3. Інформаційне, мотиваційне і експлуатаційне маркування сировини та харчових продуктів.
Тема 4. Виробниче та товарне маркування.
Тема 5. Маркування штриховим кодуванням.
Тема 6. Особливості маркування окремих груп продуктів.
Тема 7. Маркування імпортованої сировини та харчових продуктів.
Тема 8. Особливості маркування сировини та харчових продуктів в ЄС.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

- словесні методи: лекція, пояснення;
- наочні методи: ілюстрування;
- практичні методи: практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою;
- комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій та дистанційної платформи Moodle;
- методи формування пізнавальних інтересів: метод використання життєвого досвіду; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти;
- методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни;
- методи усного контролю: опитування;
- методи письмового контролю: самостійна робота.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання	Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Відповідно до п. 3.4.3 і 3.5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/22840/polozhennyaproocinyuvannya rezultativnavchannya2026.pdf здобувачі вищої освіти мають право на повторне проходження контрольних заходів.
- щодо академічної доброчесності	Списування під час виконання практичних завдань, завдань самостійної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/lokalni-normatyvno-pravovi-akty
- щодо використання інструментів штучного	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Правил використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі Полтавського державного аграрного університету

інтелекту (ШІ).	(далі – Правила) https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/pravylavykorystannyashivosvitnomuprocesipdau.pdf Учасник освітнього процесу несе повну відповідальність за будь-який контент, поданий від його імені, незалежно від ступеня участі ШІ у його підготовці. Він зобов'язаний здійснювати критичну перевірку контенту, підготовленого з використанням ШІ та відповідає за використання інформації, що згенерована ШІ-системи. Для дисципліни у цілому визначено режим Б використання ШІ. Здобувачі вищої освіти можуть використовувати системи генеративного штучного інтелекту для покрокового роз'яснення виконання завдання, пошуку і систематизації наукових джерел, для генерування наборів вхідних даних, генерації рекомендованих зображень при виконанні завдань і презентації результатів (при цьому розкриття використання ШІ є обов'язковим відповідно до рекомендованих форм у Правилах). Але забороняється використання будь-якої системи генеративного штучного інтелекту при виконанні тесту, контрольної роботи та завдань на екзамені (режим А використання ШІ лише для цих видів робіт). *Здобувачу забороняється*: подавати ШІ-згенерований текст як власний без розкриття факту його використання незалежно від обсягу такого тексту; генерувати за допомогою ШІ результати розрахунків, а також результати лабораторних робіт та подавати їх як реально отримані; використовувати ШІ-системи, пов'язані із державою-агресором, незалежно від режиму, встановленого викладачем. Використання ШІ не може бути підставою для зниження вимог до якості та самостійності виконання роботи.
- щодо відвідування занять	Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин, за наявності індивідуального графіку співпраця здобувача та викладача відбувається згідно узгодженого наперед графіка.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даного освітнього компоненту, або в процесі його опанування за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні у разі опанування частини навчальної дисципліни відбувається за рішенням провідного викладача. Набуття відповідних результатів навчання можливе, зокрема, після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої

	освіти Полтавського державного аграрного університету. URL: https://www.pdau.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist
- щодо оскарження результатів оцінювання	Оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/22840/polozhennyaproocinyuvannyarezultativnavchannya2026.pdf

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів : закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 7, ст.41) зі змінами, внесеними згідно із Законом № 2572-IX від 06.09.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19#Text (дата звернення: 31.08.2026).
2. Про затвердження Порядку і спеціальних вимог до маркування харчових продуктів, а також Переліку харчових продуктів, для яких обов'язковим є зазначення країни походження або місця походження : наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 01.04.2021 № 679 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0601-21#Text (дата звернення: 31.08.2026).
3. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 19, ст. 98) зі змінами №2468-IX від 28.07.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр#Text (дата звернення: 31.08.2026).

Допоміжні

1. Дубініна А.А. Методи визначення фальсифікації товарів Бібліотека українських підручників. URL : http://libfree.com/183442862-tovaroznavstvometodiviznachennyafalsifikatsiyitovariv dubininaaa.html (дата звернення: 31.08.2026).
2. ДСТУ 4260:2003. Тара і пакування спожиткові. Маркування. Загальні вимоги. [Чинний від 2004-10-01]. Київ, 2005. 16 с. (Інформація та документація).
3. Калашник О. В., Кириченко О. В., Мороз С. Е. Експертиза товарів: навч. посібник. Полтава.: Астрая, 2024. 220 с.
4. Полікарпов І. С., Шумський О. В. Товарна інформація : підручник. Київ : Центр навч. л-ри, 2012. 616 с.
5. Полікарпов І. С., Закусілов А. П. Ідентифікація товарів. Київ : ЦНЛ, 2005. 344 с.
6. Сай Л. П., Мащак Р. М. Вимоги до маркування як один із інструментів нетарифного регулювання імпорту українських продуктів харчування в Китай. URL : https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/dec/29564/220972maket-431-440.pdf (дата звернення: 31.08.2026).
7. Технологічна експертиза харчової продукції : навч.-метод. посібник / укл.: В. М. Федорів, І. М. Кобаса, В. В. Дійчук. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 182 с.

Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри харчових технологій протокол від 01 вересня 2026 року № 1.

Додаток до силабусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти									
	денної форми здобуття освіти					**заочної** форми здобуття освіти				
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	контрольна робота (підсумкова)	**Разом**	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	контрольна робота	**Разом**
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Предмет та зміст курсу «Маркування та етикетування сировини та харчових продуктів».	2	-	3	-	5	2	-	3	-	5
Тема 2. Законодавче регулювання правил маркування та етикетування сировини та харчових продуктів.	2	4	3	-	9	-	10	3	-	13
Тема 3. Інформаційне, мотиваційне і експлуатаційне маркування сировини та харчових продуктів.	2	4	3	-	9	2	-	3	-	5
Тема 4. Виробниче та товарне маркування.	2	8	3	-	13	-	10	3	-	13
Тема 5. Маркування штриховим кодуванням.	2	8	3	-	13	2	-	3	-	5
Тема 6. Особливості маркування окремих груп продуктів.	2	8	3	-	13	-	10	3	-	13
Тема 7. Маркування імпортованої сировини та харчових продуктів	2	8	3	-	13	-	-	3	-	3
Тема 8. Особливості маркування сировини та харчових продуктів в ЄС.	2	8	3	-	13	-	-	3	-	3
Контрольна робота	**-**	**-**	**-**	12	**12**	**-**	**-**	**-**	40	**40**
Разом	**16**	**48**	**24**	**12**	**100**	**6**	**30**	**24**	**40**	**100**

Шкала та критерії оцінювання

Шкала та критерії оцінювання

опитування

Кількість балів		Критерії оцінювання
денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти	
1,0-2,0	1,0-2,0	відмінна вичерпна відповідь
0-1,0	0-1,0	відповідь не повна, з помилками або неточностями

Шкала та критерії оцінювання

виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів		Критерії оцінювання
денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти	
3,1-4,0	8,1-10,0	здобувач брав активну участь у виконанні завдань; відмінна відповідь, повна орієнтація в методиках, завдання занотовані в робочому зошиті
2,1-3,0	6,1-8,0	здобувач брав активну участь у виконанні завдань; вичерпна відповідь з невеликою кількістю неточностей, орієнтація в методиках, завдання занотовані в робочому зошиті
1,1-2,0	3,1-6,0	здобувач не активно брав участь у виконанні завдань; відповідь з великою кількістю помилок і неточностей, погана орієнтація в методиках, не всі завдання занотовані в робочому зошиті
0-1,0	0-3,0	здобувач не брав участь у виконанні завдань; відповідь не на усі питання з великою кількістю помилок, не орієнтується в методиках, не всі завдання занотовані в робочому зошиті

Шкала та критерії оцінювання

виконання завдань самостійної роботи (0-1,0 бал за кожне вірно виконане завдання)

Кількість балів		Критерії оцінювання
денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти	
0,6-1,0	0,6-1,0	розкрита відповідь та повне виконання завдання самостійної роботи, завдання, занотовані в робочому зошиті
0-0,5	0-0,5	питання розкриті не повністю, відсутні кількісні дані, є невеликі неточності, не всі завдання занотовані в робочому зошиті

Шкала та критерії оцінювання

контрольної роботи

Кількість балів		Критерії оцінювання
денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти	
8,1-12,0	27,1-40,0	відмінна відповідь з невеликою кількістю неточностей, повністю розкриті всі питання
4,1-8,0	14,1-27,0	задовільна відповідь з невеликою кількістю неточностей, повністю розкриті всі питання
0-4,0	0-14,0	частково та поверхово розкрито лише окремі положення питань і допущено при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питань